

DIDACTICA
SLOVENICA
pedagoška obzorja

2022 letnik 37

1

DIDACTICA SLOVENICA – PEDAGOŠKA OBZORJA
ZNANSTVENA REVILJA ZA DIDAKTIKO

Izdajatelj *Published by*

- Pedagoška obzorja d.o.o.
- Univerza v Novem mestu

Glavni in odgovorni urednik *Editor-in-chief*

- Dr. Marjan Blažič

Uredniški odbor *Editorial board*

- Dr. José Manuel Bautista Vallejo, Huelva, Španija
- Dr. Marija Javornik, Maribor, Slovenija
- Dr. Gabriela Kelemen, Arad, Romunija
- Dr. Ljupčo Kevereski, Bitola, Makedonija
- Dr. Nikola Mijanović, Nikšić, Črna gora
- Dr. Bojana Perić Prkosovački, Novi Sad, Srbija
- Dr. Jasmina Starc, Novo mesto, Slovenija
- Dr. Lazar Stošić, Beograd, Srbija
- Dr. Boško Vlahović, Beograd, Srbija
- Dr. Janez Vogrinc, Ljubljana, Slovenija

Lektor *Proofread by*

- Meta Kmetič

Prevodi *Translated by*

- Ensitra, Brigita Vogrinec s.p.

Naslov uredništva in uprave *Editorial office and administration*

- Didactica Slovenica – Pedagoška obzorja, Na Loko 2, p.p. 124, SI-8000 Novo mesto, Slovenija, EU

Spletna stran revije *Website of the journal*

- <http://www.pedagoska-obzorja.si/revija>

Elektronski naslov *E-mail*

- info@pedagoska-obzorja.si

Revija Didactica Slovenica – Pedagoška obzorja je indeksirana in vključena v

Journal Didactica Slovenica – Pedagoška obzorja is indexed and included in

- Elsevier Bibliographic Databases (SCOPUS)
- International Bibliography of Periodical Literature / Internationale Bibliographie geistes- und sozialwissenschaftlicher Zeitschriftenliteratur (IBZ)
- Internationale Bibliographie der Rezensionen geistes- und sozialwissenschaftlicher Literatur (IBR)
- Co-operative Online Bibliographic System and Services (COBISS)

Izdajanje revije sofinancira Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

The publication of the journal is co-financed by the Public research agency of the Republic of Slovenia.

Naklada *Circulation*

- 300

Tisk *Printed by*

- Tiskarna Cicero, Begunje, d.o.o.

Copyright © 2022 – Pedagoška obzorja podjetje za pedagoški inženiring d.o.o.

Vsebina Contents

- Silvija Komočar,*
dr. Sonja Čotar Konrad
- 3 Vloga medgeneracijskega učenja pri prehodu novincev na delovno mesto v vrtcu**
The Role of Intergenerational Learning for Young People's Transition to the Workplace in Kindergarten
- Dr. Marija Karačić,*
dr. Sandra Kadum,
dr. Mirjana Radetić-Paić
- 21 Odnos staršev predšolskih otrok do vključenosti otrok v vrtce**
Attitude of Parents of Preschool Children towards the Inclusion of Children in Kindergartens
- Dr. Dragan Partalo,*
dr. Aleksandra Šindić,
dr. Nives Ličen
- 37 Kompetence in medgeneracijsko učenje vzgojiteljev predšolskih otrok**
Competencies and Intergenerational Learning of Preschool Teachers
- Dr. Monika Mithans,*
Nuša Balažic,
Sabina Ograjšek
- 50 Učitelji razrednega pouka o usposobljenosti za delo z nadarjenimi**
Class Teachers about Their Competence to Work with Gifted Students
- Urška Pliberšek*
- 65 Stališča učiteljev osnovnih šol do večkulturnosti**
Elementary School Teachers' Opinions on Multiculturalism
- Dr. Irena Labak,*
dr. Marija Sablić,
dr. Alma Škugor
- 80 Kolegialno opazovanje kot orodje za usmerjanje osebnega profesionalnega razvoja**
Peer Observation of Teaching as a Tool to Guide Individual Professional Development
- Viviana Škrabec,*
dr. Robert Potočnik
- 94 Odnos dijakov do spolnih stereotipov pri pouku likovne umetnosti**
The Attitudes of Students towards Gender Stereotypes in Fine Art Classes

*Dr. Barbara Kopačin,
dr. Eda Birsa*

109 Medpredmetno povezovanje glasbene in likovne umetnosti

Cross-Curricular Integration of Music and Fine Arts

*Dr. Žiga Čepar,
dr. Borut Likar,
dr. Petra Kunc*

125 Povezovanje srednjega šolstva in gospodarstva ter kadrovske štipendije

Integration between Secondary Education and the Economy through Staff Scholarships

Vloga medgeneracijskega učenja pri prehodu novincev na delovno mesto v vrtcu

Prejeto 20.12.2021 / Sprejeto 22.02.2022

Znanstveni članek

UDK 373.2.091.12:005.963

KLJUČNE BESEDE: medgeneracijsko učenje, izmenjava znanj, prehod na delovno mesto, novinci, strokovni timi v vrtcu

POVZETEK – Demografske spremembe se odražajo v vseh ureditvah in sistemih, tudi v vzgojno-izobraževalnih. Namen prispevka je analizirati položaj različnih generacij strokovnih delavcev v vrtcih pri prehodu novincev na delovno mesto ter pri tem prikazati vlogo medgeneracijskega učenja. Na vzorcu 57 zaposlenih (27 vzgojiteljic, 30 pomočnic vzgojiteljice) želimo ugotoviti, ali obstajajo razlike pri zaznavanju potrebe po strateškem načrtovanju medgeneracijskega sodelovanja med zaposlenimi glede na delovno dobo in katere dejavnike zaposleni v izbranem vrtcu opredeljujejo kot tiste, ki vplivajo na lažji prehod novincev na delovno mesto, ter kako večgeneracijski strokovni timi odgovarjajo na pričakovanja in težave pri prehodu novincev na delovno mesto. V raziskavi je bil uporabljen kombiniran pristop. Ugotovili smo, da novinci in starejši zaposleni zaznavajo podobne težave (pomankljiva specifična znanja) in prednosti (sodelovanje in izmenjava znanj) pri prehodu novincev na delovno mesto in izpostavljajo podobne dejavnike (obojestransko spoštovanje, razumevanje, sprejemanje), ki vplivajo na lažji prehod na delovno mesto in na medgeneracijsko sodelovanje.

Received 20.12.2021 / Accepted 22.02.2022

Scientific paper

UDC 373.2.091.12:005.963

KEYWORDS: generations, knowledge sharing, intergenerational learning, transition to the workplace, professional teams in kindergarten

ABSTRACT – Demographic change is reflected in all arrangements and systems, including education. The aim of this paper is to analyse the perception of the transition of newcomers to the workplace among different generations of kindergarten practitioners, and to illustrate the role of intergenerational learning in this context. Using a sample of 57 employees (27 teachers, 30 assistant teachers), we aim to find out whether there are any differences in the perceived need for strategic planning of intergenerational learning between employees according to their seniority; which factors are identified by the employees in the selected kindergarten as having an impact on facilitating the transition of newcomers to the workplace; and how multigenerational professional teams respond to the expectations and difficulties in the transition to the workplace. A mixed-methods approach was used in the research. We found that newcomers and older employees perceive similar difficulties (lack of specific skills) and advantages (cooperation and knowledge sharing) in the newcomers' transition to the workplace. They both highlight similar factors, such as mutual respect, understanding, and acceptance, as influencing the ease of the transition to the workplace and intergenerational cooperation.

1 Uvod

Prebivalstvo razvitih družb se stara (Katalog ukrepov za učinkovito upravljanje starejših zaposlenih, 2019). Tematiko staranja prebivalstva in s tem pogojeno problematiko razvitih družb poglobljeno obravnavajo različni dokumenti na svetovni in nacionalni ravni: Madridski mednarodni akcijski načrt o staranju (2002), Strategija dolgožive družbe (2017), Katalog ukrepov za učinkovito upravljanje starejših zaposlenih (2019), Združeni narodi – Staranje svetovne populacije (United Nations, 2019). Statistični podatki (United Nations, 2019) kažejo na pomembne demografske spremembe: do leta

Odnos staršev predšolskih otrok do vključenosti otrok v vrtec

Prejeto 09.11.2021 / Sprejeto 22.02.2022

Znanstveni članek

UDK 373.24-056.26-053.2

KLJUČNE BESEDE: otroci z motnjami v razvoju, vrtec, izobraževanje, vzgojitelji, skupnost

POVZETEK – Prispevek predstavlja rezultate raziskave, katere namen je preučiti odnos staršev predšolskih otrok do vključevanja in bivanja otrok z motnjami v razvoju v predšolskih ustanovah. Raziskava je bila izvedena na vzorcu 144 staršev predšolskih otrok, ki so vključeni v vrtec v Hercegovsko-neretvanski županiji. Merilni instrument SPATI – Anketa o odnosu staršev do vključenosti (Al Neyadi, 2015) je bil spremenjen in prilagojen potrebam raziskave. Rezultati raziskave kažejo, da so odnosi anketirancev pozitivni in da skupno učenje otrok s posebnimi potrebami in otrok brez invalidnosti prispeva k doseganju boljših rezultatov na vseh področjih osebnostnega razvoja. Ti rezultati lahko služijo kot smernice za oblikovanje posebnih programov priprave staršev v rednih vrtcih za sprejem otrok s posebnimi potrebami. Poleg raziskav, ki so nove na našem področju, prispevek ponuja vrsto teoretičnih spoznanj in nas usmerja v nadaljnje raziskovanje.

Received 09.11.2021 / Accepted 22.02.2022

Scientific paper

UDC 373.24-056.26-053.2

KEYWORDS: children with developmental disabilities, kindergarten, education, educators, community

ABSTRACT – The paper presents the results of a research aimed at examining the attitudes of parents of preschool children towards the inclusion and stay of children with developmental disabilities in preschool institutions. The research was conducted on a sample of 144 parents of preschool children who are included in kindergartens in the Herzegovina-Neretva County. The measuring instrument SPATI – Survey of Parents' Attitudes towards Inclusion (Al Neyadi, 2015) was modified and adapted to the needs of the research. The results of the research indicate that the attitudes of the respondents are positive, and that the joint learning of children with disabilities and children without disabilities contributes to better results in all areas of personality development. These results can serve as guidelines for creating specific parent preparation programmes in mainstream kindergartens for the inclusion of children with disabilities. In addition to research findings that are new to our field, the paper offers a number of theoretical views and initiates several topics for new research.

1 Uvod

Primarni cilj odgoja i obrazovanja u dječjem vrtiću je “da djetetu omogući sveukupni razvoj, bez obzira na spol, dob, socijalno ili kulturno porijeklo, nacionalnu ili vjersku pripadnost, tjelesno ili psihičko stanje” (Milić Babić, Tkalec i Cheatham, 2018, str. 253). Na odnos prema njima utjecali su brojni činitelji (politički, kulturni, ekonomski, socijalni i drugi). Svako dijete sa specifičnim teškoćama jedinstvena je individua čiji set obilježja čine “jače strane” i ograničenja (Kadum, Brkljača i Šiško, 2019a). Djeca s teškoćama u razvoju su djeca koja izrazito odstupaju od standardnog rasta i razvoja zbog čega im je potrebna posebna stručna pomoć radi maksimalnog razvoja njihovih potencijala (Zovko, 1993). Danas se teži sustavu inkluzije, koji se temelji na “načelu da svatko pripada društvu i na svoj mu način pridonosi” (Miloš i Vrbic, 2015,

Competencies and Intergenerational Learning of Preschool Teachers

Prejeto 14.12.2021 / Sprejeto 22.02.2022

Znanstveni članek

UDK 373.2.011.3-051:316.4.051.6

KLJUČNE BESEDE: profesionalne kompetence, medgeneracijsko učenje, inkluzija starijih v vzgojno-izobraževalno delo, profesionalne izkušnje

POVZETEK – Članek je del širšega raziskovanja, ki je bilo realizirano leta 2021 v Bosni in Hercegovini. Cilj kvantitativnega raziskovanja je bil proučiti odnos med percepcijo vzgojiteljev o lastnih profesionalnih kompetencah in njihovo percepcijo medgeneracijskega učenja v vrtcu. Rezultati kažejo tendenco, da vzgojitelji z daljšo delovno dobo ocenjujejo sami sebe kot bolj kompetentne. Ugotovljena je visoka povezanost ravni zastopanosti profesionalnih kompetenc in medgeneracijskega učenja v vrtcu. Prvi model večkratne regresijske analize izpostavlja inkluzijo starijih v vzgojno-izobraževalno delo kot prediktor profesionalnih kompetenc vzgojiteljev. Drugi model pa kaže na kombinirano predikcijo inkluzije starijih in let delovne dobe vzgojiteljev na razvoj kompetenc vzgojiteljev. Ugotovitev raziskave kažejo, da ima vključevanje starijih v vzgojno-izobraževalno delo pozitiven vpliv na razvoj kompetenc vzgojiteljev.

Received 14.12.2021 / Accepted 22.02.2022

Scientific paper

UDC 373.2.011.3-051:316.4.051.6

KEYWORDS: professional competencies, intergenerational learning, inclusion of the elderly in educational work, professional experience

ABSTRACT – The paper is part of a larger study conducted in 2021 in Bosnia and Herzegovina. The aim of the quantitative study was to examine the relationship between the assessments of preschool teachers about their own professional competencies and their assessments of intergenerational learning in preschool. The results indicate a tendency for more mature preschool teachers with several years of work experience to assess themselves as more competent. There is a high correlation between the level of representation of professional competencies of preschool teachers and intergenerational learning in kindergarten. The first model of multiple regression analysis singles out the inclusion of the elderly in educational work as a predictor of professional competencies of preschool teachers. The second model indicates a combined prediction of inclusion of the elderly in educational work and years of work experience of preschool teachers in developing preschool teachers' competencies. The findings of the study reveal a favourable impact of the inclusion of the elderly in educational work on the development of preschool teachers' competencies.

1 Introduction

In the field of preschool education, many innovative practices have been developed (Šindić, Pribišev Beleslin and Ratković, 2019; Korošec and Batistič Zorec, 2021) and new professional competencies are needed.

The professional competencies of preschool teachers are defined differently through different social and scientific approaches. Berenthien et al. (2020) emphasize the importance of undergraduate education for preschool teachers in the development of their competencies, as well as for other professions (Blažič, 2021); it is perceived as a part of social capital (Bogdan Zupančič and Krajncan, 2019). Selvi (2010) points to the contri-

Učitelji razrednega pouka o usposobljenosti za delo z nadarjenimi

Prejeto 19.11.2021 / Sprejeto 22.02.2022

Znanstveni članek

UDK 37.091.31:159.924-057.874

KLJUČNE BESEDE: nadarjeni učenci, učitelj, prepoznavanje nadarjenosti, strokovna usposobljenost

POVZETEK – Učinkovitost izobraževanja in razvoja nadarjenih učencev je v veliki meri odvisna od učitelja, tj. od njegove strokovne usposobljenosti, ki ima ključno vlogo pri pripravi učitelja na delo z nadarjenimi. V ta namen smo pridobili samoocene učiteljev razrednega pouka o poznavanju značilnosti in postopka odkrivanja nadarjenih ter njihovo mnenje o lastni usposobljenosti za prepoznavanje in delo z nadarjenimi. V raziskavi je sodelovalo 107 učiteljev razrednega pouka. Rezultati naše raziskave kažejo, da večina učiteljev razrednega pouka dobro pozna značilnosti nadarjenih, prav tako ugotavljamo, da so učitelji razrednega pouka dokaj dobro usposobljeni na področju prepoznavanja, odkrivanja in nadaljnega dela z nadarjenimi, čeprav pa še vedno obstajajo učitelji, ki se na omenjenih področjih ne počutijo dovolj usposobljene. Razlike v usposobljenosti so se pokazale glede na starost in strokovni naziv učiteljev in so v prid starejšim učiteljem in učiteljem z višjimi strokovnimi nazivi. Zato je smiselno razmišljati o vključevanju vsebin s področja nadarjenih v izobraževanja učiteljev.

Received 19.11.2021 / Accepted 22.02.2022

Scientific paper

UDC 37.091.31:159.924-057.874

KEYWORDS: gifted students, teacher, understanding giftedness, professional qualification

ABSTRACT – Effective education and development of gifted students depend largely on teachers – on their professional qualifications, which play a crucial role in preparing teachers to work with gifted students. To this end, we checked the self-assessments of class teachers on their knowledge of the characteristics and process of discovering gifted students, and their opinion on their ability to identify and work with gifted students. 107 class teachers participated in the research. The results of our study show that most class teachers are well acquainted with the characteristics of gifted students. We also find that teachers are relatively well trained in identifying, discovering, and working with gifted students. But there are still teachers who do not feel sufficiently trained in these areas. There were also differences in qualifications according to teachers' age and professional title – the differences are in favor of older teachers and teachers with higher professional titles. Therefore, it makes sense to consider including content from gifted students in teacher education.

1 Uvod

“Nadpovprečno sposobni posamezniki so naravno bogastvo človeštva, predstavlja jo potencial za visoke dosežke na različnih področjih človeku koristnih dejavnosti.” (Breceljnik, 2003, str. 83). Na splošno pa je težko najti definicijo nadarjenosti (Loboda idr., 2020), ki bi nadarjenost opisala v vsej njeni razsežnosti. Kukanja Gabrijelčič in Čotar Konrad (2013) celo menita, da prav vsak strokovnjak s tega področja pojem nadarjenosti razume nekoliko drugače.

Koncept odkrivanja in dela z nadarjenimi učenci v osnovni šoli nadarjene definira v skladu z ameriško definicijo *Zakona o izobraževanju nadarjenih* iz leta 1978, ki določa, da so nadarjeni tisti posamezniki, “ki so bodisi na predšolski stopnji, v osnovni ali srednji šoli pokazali visoke dosežke ali potencialne na intelektualnem, ustvarjalnem, speci-

Stališča učiteljev osnovnih šol do večkulturnosti

Prejeto 21.10.2021 / Sprejeto 22.02.2022

UDK 37.015.31:316.72: 373.3

KLJUČNE BESEDE: večkulturnost, stališča učiteljev, dolžina delovne dobe, spol

POVZETEK – Živimo v večkulturnih družbah, kjer tudi na ruralnih področjih v prihodnje ne bo več kulturno homogenih razredov, zato je učenje o različnih kulturah in kulturni raznolikosti nujen del izobraževalnega sistema. Namen pričujoče raziskave je preučiti stališča učiteljev do večkulturnosti. Raziskovali smo razlike v stališčih med spoloma, razlike glede dolžine delovne dobe in predmeta, ki ga učitelji poučujejo. Uporabili smo kvantitativno raziskovalno metodo, spletno anketo. Spletno anketo smo učiteljem posredovali po elektronski pošti in družbenem omrežju Facebook. V vzorec smo zajeli 181 respondentov. Učitelji izkazujejo pozitivna stališča do večkulturnosti, ki so najbolj prisotna pri učiteljih družboslovnih predmetov. Najbolj negativen odnos do večkulturnosti izkazujejo učitelji naravoslovnih predmetov, ki so najbolj naklonjeni asimilaciji. Razlike med učitelji in učiteljicami se niso pokazale. Vzorec učiteljev ni reprezentativen, rezultati raziskave pa ponujajo vpogled v stališča do večkulturnosti.

Received 21.10.2021 / Accepted 22.02.2022

UDC 37.015.31:316.72: 373.3

KEYWORDS: multiculturalism, teachers' attitudes, length of employment, sex

ABSTRACT – We live in multicultural societies, where we expect that even in rural areas school classes will no longer be culturally homogeneous (Neuner, 2001, p. 13). For that reason, learning about different cultures and cultural diversity is a vital part of the education system. The purpose of this paper is to analyse teachers' attitudes towards multicultural education. Differences in teachers' opinions were analysed based on sex, length of employment, and the school subject they teach. A quantitative study method, i.e., an online survey, was used. Teachers received the online survey by e-mail and through Facebook. The study sample consists of 181 respondents. Teachers have positive attitudes towards multiculturalism, which is most evident among teachers of social sciences. The most negative attitudes are expressed by science teachers, who are most keen on assimilation. The attitudes of male and female participants do not differ based on their gender. The sample of teachers is not representative; however, the results give us an insight into teachers' attitudes towards multiculturalism.

1 Uvod

Posledice globalizacije se kažejo v razvoju telekomunikacijskih tehnologij in interneta ter večanju migracij, ki se odražajo tudi v etnični, religijski in kulturni heterogenosti šolskih razredov. Posebno v velikih mestih, pa tudi na podeželju kmalu več ne bo kulturno homogenih šolskih razredov (Neuner, 2002, str. 13).

Za postmoderno družbo naj bi bili značilni strpnost, večkulturnost in tolerantnost. Gre torej za inkluzivno družbo, ki podpira in sprejema različne potrebe, kulturno, etnično in jezikovno pripadnost, vsakemu posamezniku pa omogoča sodelovanje v družbenih procesih skladno s svojimi zmožnostmi (Cencič, Cotič in Medved Udovič, 2010, str. 20). V nadaljevanju predstavljamo aktualne statistične podatke o stališčih Evropejcev in podrobneje Slovencev do medkulturnega dialoga in migracij. Nekaj več kot 70% Evropejcev meni, da nacionalna, etnična in verska raznolikost bogati življenje Evropejcev. Večkulturnosti so najbolj naklonjeni na Finskem, v Nemčiji, Luksemburgu, Bolgariji in Romuniji (Flash Eurobarometer 2007, str. 10 v Vertot, 2009, str. 13–16). Slovencem medkulturni dialog pomeni mednarodno mobilnost, sodelovanje in izme-

Kolegialno opazovanje kot orodje za usmerjanje osebne profesionalnega razvoja

Prejeto 18.08.2021 / Sprejeto 01.12.2021

Znanstveni članek

UDK 37.091.33

KLJUČNE BESEDE: učni cikel, poučevanje, refleksija, samoregulirano učenje, učitelj

POVZETEK – Učitelji s profesionalnim razvojem izboljšujejo kakovost učnega procesa, da bi zadovoljili interese in potrebe učencev kot posameznikov v družbi hitrih sprememb. Celovit profesionalni razvoj je proces, ki vključuje vse dejavnosti, ki vodijo do sprememb v znanju in prepričanju učiteljev, posledično pa do sprememb pri poučevanju in dosežkih učencev. Opazovanje sprememb pri poučevanju odpira možnosti za nove dejavnosti, ki posledično povzročajo spremembe v znanju učiteljev in učencev. Namen tega prispevka je razpravljati o kolegialnem opazovanju kot celostnem osebnem profesionalnem razvoju. Prispevek opisuje, kako kolegialno opazovanje omogoča samorefleksijo kot osnovo pri načrtovanju in usmerjanju profesionalnega razvoja. V praksi ga je mogoče dopolniti z vrednotenjem, ki je neločljivo povezano s poučevanjem in ga je mogoče opazovati kot del učnega cikla. Kolegialno opazovanje je dobra podlaga za ustvarjanje profesionalnih učnih skupnosti in učitelja podpira pri samostojnem načrtovanju poučevanja in osebne profesionalnega razvoja.

Received 18.08.2021 / Accepted 01.12.2021

Scientific paper

UDC 37.091.33

KEYWORDS: teaching cycle, teaching, reflection, self-regulated learning, teacher

ABSTRACT – The quality of the teaching process is improved by professional development which meets the interests and needs of the students as individuals in a rapidly changing society. The comprehensive professional development is a process involving activities that result in changes in teachers' knowledge and beliefs, and consequently lead to changes in teaching and student achievement. Observing changes in the teaching process creates opportunities for innovative activities that lead to changes in both teachers' and students' knowledge. The aim of this paper is to examine peer observation of teaching as a form of comprehensive professional development. The paper depicts peer observation as enabling self-reflection as grounds for planning and directing professional development. In practice, this can be complemented by assessment, which is inseparable from teaching and is a part of the teaching cycle. Peer observation could be seen as a foundation of establishing professional learning communities. It supports teachers' autonomous planning of teaching and of individual professional development.

1 Uvod

Učitelji u svom svakodnevnom radu pri neposrednom planiranju nastavnog sata kao i na samom nastavnom satu upravljaju procesom učenja pri kojem se teži ka udaljavanju od autoritativnog stava učitelja koji izvana djeluje na proces učenja i približavanju ulozu učitelja koji potiče učenje i pruža podršku u učenju (Vizek Vidović i Vlahović Štetić, 2007). Pri toj ulozu učitelji osim planiranja načina poučavanja/učenja sadržaja koji je definiran kurikulumom i (samo)vrednovanja procesa i produkta učenja istodobno planiraju razvoj samoreguliranog učenja te promišljaju o tome kako emocije, motivacija, slika o sebi koju učenici imaju te okruženje za učenje utječu u svom međudjelovanju na proces samoreguliranog učenja i postignuća učenja. Ovaj složeni proces koji je svakodnevica svakog učitelja neprestano se treba upotpunjavati novim znanstvenim

The Attitudes of Students towards Gender Stereotypes in Fine Art Classes

Prejeto 30.08.2021 / Sprejeto 01.12.2021

Znanstveni članek

UDK 316.647.8:73:373.5

KLJUČNE BESEDE: spolni stereotipi, umetnice, enakost spolov, likovna vzgoja, srednja šola

POVZETEK – V učbenikih in drugem učnem gradivu s področja likovne vzgoje delo umetnic, kljub vse večjemu znanju o njih, še vedno ni zadostno upoštevano. Umetnice so v pedagoški proces vključene nezadostno, kar lahko vodi do slabše predstave učencev o njihovih prispevkih. V naši raziskavi smo preučili odnos 50 srednješolcev s povprečno starostjo 15,6 leta do omenjene problematike. Raziskava je razkrila obstoj spolnih stereotipov in predsodkov med omenjeno populacijo, pri čemer smo izhajali iz odgovorov v vprašalnikih in likovnih izdelkih. Dejstvo, da se znotraj likovnih dejavnosti v šoli vključuje manj umetnic v primerjavi z umetniki, med dijaki širi nepotrebne stereotipe in predsodke o njihovi pomembnosti. Če se umetniki obeh spolov pri pouku obravnavajo enakovredno, je to lahko koristno za oba spola in nam omogoča tudi uresničevanje vsebine enakosti spolov v šolskem okolju, kar je v skladu s sodobnimi izobraževalnimi smernicami.

Received 30.08.2021 / Accepted 01.12.2021

Scientific paper

UDC 316.647.8:73:373.5

KEYWORDS: gender stereotypes, female artists, gender equality, fine art education, secondary school

ABSTRACT – In textbooks and other teaching material in the field of fine art education, the work of female artists is still not taken into account, despite today's growing knowledge about them. Female artists are still treated superficially, which can lead to low perceptions among students regarding their contributions. In our study we examined the attitudes of 50 secondary school students with an average age of 15.6 years towards this topic. The research revealed the existence of gender stereotypes and prejudices among the above-mentioned population, based on gleaned answers from questionnaires and fine art assignments. The fact that fewer female artists are studied in regular fine art classes compared to male artists spreads unnecessary stereotypes and prejudices regarding the inferiority of female artists. If artists of both sexes are treated equally in regular classes, this can be beneficial for both sexes. It also enables us to implement the content of gender equality in the school environment, which is in line with contemporary educational guidelines.

1 Introduction

The word stereotype sounds archaic and negative. It raises the question whether there are still some gender stereotypes in society today even though both sexes are already viewed as equals. We think that since we are not stereotyped, we do not make judgements about gender differences, but research shows a different picture. Gender stereotypes are still present today and confirm the rooted tradition of gender discrimination (Haines, Deaux and Lofaro, 2016; Cocoradă, 2018; Callahan and Nicholas, 2018). The main vectors of gender stereotypes are still the family and the media (Stanhope, 2013), and we must not forget the school, which is not a gender-neutral institution in Slovenia (Rinc Urošević, 2008). Gender stereotypes are a problem and teachers are insufficiently aware of their negative effects on students (Sadker and Silber 2008; Safta, 2017).

Medpredmetno povezovanje glasbene in likovne umetnosti

Prejeto 17.11.2021 / Sprejeto 22.02.2022

Znanstveni članek

UDK 37.018.43:004:73+78

KLJUČNE BESEDE: medpredmetno povezovanje, poučevanje na daljavo, glasbena umetnost, likovna umetnost, informacijsko-komunikacijska tehnologija (IKT)

POVZETEK – Medpredmetno povezovanje glasbene in likovne umetnosti v novi digitalni realnosti v prvem in drugem izobraževalnem obdobju je lahko za strokovne delavce vzgojno-izobraževalnih zavodov izziv, saj so morali pričeti razmišljati o načinu podajanja učnih vsebin na daljavo, da bo glasbeno in likovno znanje učinkovito in celostno. S kvalitativno raziskavo, ki je bila izvedena na osnovi intervjujev 24 učiteljev slovenskih osnovnih šol Obalno-Kraške statistične regije, smo preučili izvajanje medpredmetnih povezav glasbenih in likovnih vsebin na daljavo z uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. Ugotovili smo, da so učitelji pri načrtovanju in izvajanju medpredmetnega učnega procesa premalo upoštevali možnosti, ki jim jih ponuja sodobna informacijsko-komunikacijska tehnologija. Način izvajanja povezav je hkrati pokazal na šibko razumevanje posebnosti medpredmetnega povezovanja in je vplival na neučinkovit transfer spoznanih pojmov, kar se je pokazalo na izdelkih učencev. Pridobljeni podatki bodo pripomogli k odpravi nejasnosti pri izvajanju medpredmetnih povezav na daljavo ob smiselni uporabi informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Received 17.11.2021 / Accepted 22.02.2022

Scientific paper

UDC 37.018.43:004:73+78

KEYWORDS: interdisciplinary connection, distance learning, art of music, music, fine arts, information and communication technology (ICT)

ABSTRACT – Cross-curricular integration of music and fine arts in the new digital reality in the first and second educational period can be a challenge for professionals at educational institutions, as they have to start thinking about how to provide distance-learning content to make knowledge of music and art effective and integrated. With a qualitative study, which was conducted through interviews with 24 teachers at Slovenian primary schools, we examined the implementation of interdisciplinary connections between music and art content at a distance using information and communication technology (ICT). We found that teachers did not take into account the possibilities offered by modern ICT when planning and implementing the interdisciplinary learning process. At the same time, the way the connections were made showed a weak understanding of the specifics of interdisciplinary connections and resulted in an inefficient transfer of learned concepts, which was reflected in the pupils' artworks. The obtained data will help to eliminate ambiguities in the implementation of interdisciplinary connections in the distance learning process with a sensible use of ICT.

1 Uvod

Organiziranje in izvajanje učnega procesa, ki smo ga bili vajeni do marca 2020, so morali strokovni delavci vzgojno-izobraževalnih zavodov prilagoditi zaradi dogodkov, vezanih na zdravstveno situacijo (Kustec idr., 2020; Odredba o razglasitvi ..., 2020). Strokovni delavci so se soočali z vprašanji o učinkovitih načinih izvedbe pouka na daljavo, da bo tako pridobljeno znanje uporabno, trajno in celostno. Pokazala se je priložnost za učinkovitejšo vključitev sodobnih in inovativnih didaktičnih pristopov. Eden izmed teh je tudi medpredmetno povezovanje, ki je celosten didaktični pristop, s katerim lahko horizontalno ali vertikalno povezujemo učne vsebine, znanja in učne

Povezovanje srednjega šolstva in gospodarstva ter kadrovske štipendije

Prejeto 29.03.2021 / Sprejeto 01.12.2021

Znanstveni članek

UDK 373.5:331.5-053.6

KLJUČNE BESEDE: brezposelnost mladih, strukturna brezposelnost, dejavniki brezposelnosti, vloga povezovanja srednjega šolstva in gospodarstva, trg dela, regresijska analiza

POVZETEK – Članek prikazuje rezultate kvantitativne raziskave, v okviru katere s pomočjo multivariatne regresije analiziramo sekundarne panelne podatke o brezposelnosti mladih in nekaterih dejavnikih te brezposelnosti. Ključna ugotovitev raziskave je, da obstoječi sistem povezovanja srednješolskega izobraževanja ter gospodarstva skozi kadrovske štipendije v Sloveniji nima statistično značilnega vpliva na zaposljivost mladih, kar nakazuje na pomanjkljivost in neustreznost tega sistema povezovanja. Tega je posledično nujno potrebno celovito revidirati in prenoviti, da bi lahko prinašal želene učinke. Nakazana so nekatera priporočila za izboljšanje stanja na tem področju.

Received 29.03.2021 / Accepted 01.12.2021

Scientific paper

UDC 373.5:331.5-053.6

KEYWORDS: youth unemployment, structural unemployment, unemployment factors, the role of linking secondary education and the economy, labour market, regression analysis

ABSTRACT – The article presents the results of a quantitative study, in the framework of which we analyse secondary panel data on youth unemployment along with certain factors of unemployment; all with the help of multivariate regression. The key finding of the research is that the existing system of integration between secondary education and the economy through staff scholarships in Slovenia does not have a statistically significant impact on youth employability, which indicates the inadequacy of this integration process and a lack thereof. Consequently, it is necessary to comprehensively revise and overhaul the integration system in order to bring about the desired effects. Some recommendations are made to improve the situation in this area.

1 Uvod

Že več kot desetletje se soočamo s krizo brezposelnosti mladih, ki se spopadajo z nevarno kombinacijo visoke stopnje brezposelnosti, povečane neaktivnosti ter pretirane ponudbe negotovih oblik dela (Cerovšek in Lukič, 2013). Cerovšek in Lukič (2013) opozarjata tudi, da mladi trpijo zaradi nedostojnega dela – nizkih plač in neugodnega zaposlitvenega statusa ter večjega deleža fleksibilnih oblik dela. Te same po sebi sicer niso nekaj negativnega, lahko pa prispevajo tudi k izkoriščanju mladih ter večji negotovosti in manjši stabilnosti njihove zaposlitve.

Delodajalci od mladih zahtevajo sposobnosti in veščine za okolje polno izzivov (Quint, 2006; Chell in Athayde, 2009). Današnji mladi ljudje se soočajo z negotovo prihodnostjo, kar je rezultat svetovne konkurenčnosti in tekmovalnosti, ki hitro spreminja industrijo, delo in kakovost življenja ljudi (Chell in Athayde, 2009), v zadnjem času pa se temu pridružujejo še posledice nepričakovane pandemije koronavirusa.

NAVODILA AVTORJEM

Didactica Slovenica – Pedagoška obzorja, znanstvena revija za didaktiko in metodike, objavlja članke, ki so razvrščeni v kategoriji: znanstveni članek ali strokovni članek.

Kategorijo članka predlaga avtor, končno presojo pa na osnovi strokovnih recenzij opravi uredništvo oziroma odgovorni urednik. Objavljeni članki so recenzirani.

Avtorje prosimo, da pri pripravi znanstvenih in strokovnih člankov upoštevajo naslednja navodila:

1. Članke v tiskani obliki z vašimi podatki in povzetkom v skladu z navodili pošljete na naslov: Uredništvo revije Didactica Slovenica – Pedagoška obzorja, Na Loko 2, p.p. 124, SI-8000 Novo mesto, Slovenija. Članke sprejemamo tudi po elektronski pošti na elektronski naslov uredništva. Prejetega gradiva ne vračamo.
2. Članek s povzetkom priložite na ustreznem podatkovnem mediju. Ime datoteke članka naj bo priimek avtorja ali naslov članka – kar naj bo jasno označeno tudi na poslanem podatkovnem mediju. Članek naj bo napisan z urejevalnikom besedil Microsoft Word. V primeru, da nam članek posredujete izključno v elektronski obliki, nam poslani material posredujete tudi v PDF obliki.
3. Znanstveni članki lahko obsegajo do 30.000 znakov.
4. Vsak članek naj ima na posebnem listu naslovno stran, ki vsebuje ime in priimek avtorja, leto rojstva, domači naslov, telefonsko številko, naslov članka, akademski in strokovni naslov, naslov ustanove, kjer je zaposlen in elektronski naslov. V primeru, da je avtorjev več, se napišejo zahtevani podatki za vsakega avtorja posebej. Vodilni avtor mora biti med avtorji napisan na prvem mestu.
5. Znanstveni in strokovni članki morajo imeti povzetek v slovenskem (od 1.000 do 1.200 znakov s presledki) in v angleškem jeziku. Povzetek in ključne besede naj bodo napisani na začetku članka. Priložiti je treba tudi razširjeni povzetek (10.000 znakov s presledki) v angleškem jeziku.
6. Tabele in slike naj bodo v besedilu smiselno vključene. Slike naj bodo priložene tudi kot samostojne datoteke v ustreznem slikovnem (jpeg), oziroma vektorvem (eps, pdf, png) zapisu v ločljivosti vsaj 600 pik na palec. Slikovno gradivo, ki ne zadošča minimalnim zahtevam, bo v končni tehnični pripravi zaradi neustreznosti izpuščeno.
7. Pri citiranju, povzemanju in navajanju literature priporočamo upoštevanje standarda APA (American Psychological Association) in sicer na naslednji način:
 - Za knjige: priimek in ime avtorja, leto izdaje, naslov, kraj, založba. Primer: Novak, H. (2020). Projektno učno delo. Ljubljana: DZS.
 - Za članke v revijah: priimek in ime avtorja, leto objave, naslov revije, letnik, številka, strani. Primer: Strmčnik, F. in Kramar, M. (2017). Reševanje problemov kot posebna učna metoda. *Didactica Slovenica – Pedagoška obzorja*, 12(5), 3.
 - Za članke v zbornikih: priimek in ime avtorja, leto objave, naslov članka, podatki o knjigi ali zborniku, strani. Primer: Razdevšek Pučko, C. (2013). Usposabljanje učiteljev za uvajanje novosti. V: Tancer, M. (ur.). *Stoletnica rojstva Gustava Šiliha*. Maribor: Pedagoška fakulteta, 234–247.
8. Vključevanje reference v tekst: Če gre za točno navedbo, napišemo v oklepaj priimek avtorja, leto izdaje in stran (Kroflič, 2017, str. 15). Če pa gre za splošno navedbo, stran izpustimo (Kroflič, 2017).
9. V primeru spletnih referenc je obvezno navajanje točne spletne strani skupaj z imenom dokumenta ter datumom povzema informacije. Primer: Brcar, P. (2020). Kako poskrbeti za zdravje solarjev. Inštitut za varovanje zdravja RS. Dostopno na: <http://www.sigov.si/ivz/vsebine/zdravje.pdf> (pridobljeno 25.11.2021).

Za vsa dodatna pojasnila ter informacije glede priprave in objave člankov, za katere menite, da niso zajeta v navodilih, se obrnite na glavnega in odgovornega urednika na elektronski naslov chief.editor@didactica-slovenica.si. Za splošnejše informacije ter tehnično pomoč pri pripravi članka pa se lahko obrnete na uredništvo oziroma na naš elektronski naslov info@pedagoska-obzorja.si.

INSTRUCTIONS FOR AUTHORS

Didactica Slovenica – Pedagogical Horizons, a scientific journal for didactics and methodologies, publishes papers classified as: scientific papers or professional papers.

The category of the article is proposed by the author and the final judgement is made by the editorial board or the editor-in-chief on the basis of peer reviews. Published articles are peer-reviewed.

In the preparation of scientific paper, please observe the following instructions:

1. Papers in printed form with your details and the abstract in accordance with the instructions should be sent to the Editorial Board of Didactica Slovenica – Pedagoška obzorja, Na Loko 2, p.p. 124, SI-8000 Novo mesto, Slovenia. We also accept papers sent to our email address. The material received will not be returned.
2. The paper and the abstract should be submitted on the relevant data media. The file name should include the surname of the author or the title of the paper – which should also be clearly marked on the data media. The paper should be written with Microsoft Word text editor. If the paper is sent only in electronic form (not in printed form as well), it should also be sent in PDF format.
3. Scientific papers may include up to 30,000 characters.
4. Each paper should have a cover page on a separate sheet, containing the author's name and surname, year of birth, home address, telephone number, title, academic and professional title, the address of the institution where the author works and the email address. If there are several authors, the form should include the required information for each author separately. The primary author must be written in the first place.
5. Scientific and professional papers should have an abstract in Slovene (from 1,000 up to 1,200 characters with spaces) and English. The abstract and key words should be written at the beginning of the paper. There should also be an extended abstract (10,000 characters with spaces) in English.
6. Tables and figures should be included in the text where they belong. As separate files, images should also be attached in the corresponding image (jpeg) or vector (eps, pdf, png) format with the resolution of at least 600 dots per inch. Images that do not meet the minimum requirements shall be omitted in the final technical preparation of the Journal.
7. When quoting, summarizing and citing literature, we recommend following the APA (American Psychological Association) standard as follows:
 - For books: the author's surname and name, year of publication, title, place, publisher. For example: Novak, H. (2020). *Projektno učno delo*. Ljubljana: DZS.
 - For articles in journals: the author's surname and name, year of publication, title of the journal, volume, number, pages. For example: Strmčnik, F. and Kramar, M. (2017). *Reševanje problemov kot posebna učna metoda*. *Pedagoška obzorja*, 12(5), 3.
 - For articles in journals: the author's surname and name, year of publication, title, information about the book or the journal, pages. For example: Razdevšek Pučko, C. (2013). *Usposabljanje učiteljev za uvajanje novosti*. V: Tancer, M. (Ed.). *Stoletnica rojstva Gustava Šiliha*. Maribor: Pedagoška fakulteta, 234–247.
8. The inclusion of references in the text: If it is an exact reference, the surname, the year of publication and the page should be written in brackets (Kroflič, 2017, p. 15). If it is a general reference, the page is omitted (Kroflič, 2017).
9. In the case of online references, the exact website must be cited, together with the name of the document and the date on which the information was summarised. For example: Brcar, P. (2020). *How to take care of schoolchildren's health*. Institute for Health Protection of Slovenia. Available at: <http://www.sigov.si/ivz/vsebine/zdravje.pdf> (retrieved 25.11.2021).

For any further clarification and information regarding the preparation and publication of papers that are not included in these instructions, please contact the Editor-in-chief on email address chief.editor@didactica-slovenica.si. For any information and technical assistance in preparing the paper, please contact the Editorial board or submit your questions to the email address editorial.office@didactica-slovenica.si.